

A parlament kaput zár

Bár a cím azt sejteti, hogy e sorok a napi politikába akarnak beavatkozni, még sem törekednek arra. Nem is foglalkozik azzal, amit a parlament alkotott — bármilyen nehéz is ez — hanem inkább azzal, amit nem alkotott. (Bár ebben az eljárásban semmiesetre sem az a mentalitás vezet, mint az egyszeri rabbit, ki midőn egyik híve panasza jött, hogy megverte egy fuvaros, mert nem tért ki előle, pedig ő ment a helyes uton, így válaszolt: „A zsidónak nem elég, ha igaz van, a zsidónak esze is kell legyen”).

Mindenekelőtt azonban kijelentjük — tévedések elkerülése végett, hogy nem azt sajnáljuk, hogy a vagyonfelülvizsgálási törvényt nem szavazták meg, mert abban sajnos, úgy sem lett volna benne, hogy az utóbbi évek ráfizetéseit mely uton kapjuk vissza, az pedig, hogy deficitünk miből származik, az tudott dolog előttünk parlamenti beavatkozás nélkül is.

Az sem bánt bennünket, hogy a kampós keresztetek nem nyújtottak be hasonló javaslatot, mint amilyent a hitleristák proponáltak a hesseni zsidóknak, hol a 30 főnyi zsidó lakosságnak, oly föltétel mellett akartak csak temetőt adni, ha kötelezik magukat arra, hogy hetenként két temetést rendeznek. Bár a zsidókérdés ily módon való megoldása sokaknak megfelelő, nincs az sem kizárva, hogy ebben az elgondolásban őket meg az az elv vezérli, amit Lyall mesél el egy afgán törzsről (a Távol-Kelet vallási és társadalmi morálja“ című művében), hogy ott a bennszülöttek egy hittérítőt azért akartak megfojtani, hogy sirja az ő földjükön legyen, mert hitük szerint a hittérítő sírjának varázsereje van. (De mi már inkább a sajátmagunk módján akarunk idéződni).

Az sem igen érint bennünket, hogy nem vették át honatyáink az angol herceg-éreknek azt a jó ötletét, mellyel elrendeli, hogy a papok ne prédikáljanak hosszasan a templomban, nehogy ezáltal a hívek nagyon kifáradjanak, mert mi zsidók kaptunk egy igen egyszerű, de azért mégis praktikus megoldást, törvényhozói beavatkozás nélkül is. Aki esetleg nem ismerné ezt a metódust, az menjen el egy istentiszteletra s ott megláthatja, hogy hogyan oldódott meg az a probléma, hogy a pap is beszélhet addig, amíg csak jól esik neki, viszont a hívek sem fáradnak ki (még az odamenéssel sem esetleg).

Azért sem nyugtalankodunk, hogy ebben a szeszjóban kultusztörvénnyel nem akarták egyik vallásárnyalatunkat sem megvédeni a másik elnyomásával szemben, mert valahogy mikor vallásunk védelmére törvényekkel jönnek, mi mindig arra a Schalom Asch novellára gondolunk (Maier & Schneider), melyben két kozák védelembe vesz két zsidót s mindegyik a saját zsidója érdekében agya-főbe veri a másik zsidót — mert hiszen egyik sem türheti, hogy az ő zsidója megrövidüljön — hogy aztán végeredményben mind a kettőt alaposan helybehagyták, az már más lapra tartozik. Ők teljesítették a kötelességüket. Ki meri kétségbe vonni?!

De hogy már végre a dolog lényegére térjünk: vártunk a kormánytól egy törvényjavaslatot, mely oly szépen beillene programjába, egyrészt, mivel beilleszthető a hagyományok felújításának tervezetbe — melyről oly sok szó esett — másrészt mivel a kormány élén a nagy tudós Jorga professzor áll, kinek pedig föltétlen tudomása kell legyen erről a régi törvényről, amely megoldaná azt a problémát, hogyan lehet annyi törvényt fabrikálni, amennyi csak jól esik s mégis mindegyik jó legyen. Ez a régi törvény, pedig így szól: „Tot ce este dată de Domnia mea si nu este ratională, n'are valoare“. (Minden észszerűtlen rendeletünk hatálytalannak nyilváníttatik). E törvény születője Imanuel bizánci császár volt 1159-ben, de annyira helyesnek találták, hogy az első szerb törvénykönyvbe Dusan szerb fejedelem, az első román törvénykönyvbe pedig Vasile Lupu moldvai fejedelem szintén bevezették s így mint látható, már a 17-ik században nálunk is alkalmazásban volt már. Igaz ugyan, hogy az okok, melyek akkor aktuálisak voltak, ma már nem léteznek (t. i. az, hogy az egyes vezető férfiak a fejedelemmel olykor-olykor törvénytelen dolgokat irattak alá olvasatlanul s az ily intézkedések megsemmisítésére csak ez a módszer vált be). Ma hál'Istennek már nem iratnak alá miniszterekkel olvasatlanul aktákat, de azért ma sem ártana néhány napján egy ily kivézető ut akkor, ha végre hajtó szerveink meggyőződésük arról, hogy a dolgok a valóságban nem mennek mindig oly simán, mint ahogy mi azt elképzeljük in teorian. Hogy csak az

Apponyi által említett példát idézzük, hogy: ha egy fán, melyen 20 veréb ül egyet lelőünk, nem 19 marad a matematika örökigaz szabálya szerint, mert egy sem várja be a második lövést.

Szerettük volna, ha a kormány a hagyomány felújító politikájával kapcsolatosan ezt a törvényt is új életre hozta volna. De ha ez nem történt meg, azért távol legyen tőlünk az, hogy mi a kormányt inkonzekvenenciával vádoljuk. Egy kis inkonzekvenenciáért nem kell nekünk a szomszédba menni. Csak körülnézünk s látjuk, hogy vallásos zsidóink egyrésze, akik napjában háromszor imádkoznak a Cionba való visszatérésért, hogyan dolgoznak két kézzel annak tényleges megvalósulása ellen, vagy ha asszimiláns testvéreinkre

tekintünk, kik állandóan azt hangoztatják, hogy ők vallásilag zsidók, vagyis zsidóságuk lényege a vallás, melyből semmit sem tartanak s nemzeti zsidóink közül is be sokan küzdenek a héber nyelvért — de úgy, hogy más tanulja.

Távol van tehát tőlünk, hogy a kormányt mi ezért bármivel is vádolnánk, támadnánk, vagy bármely uton igyekeznénk presszionálni. Mi csak tiszteletteljesen előterjesztjük és ajánljuk, hogy a kormány ujjítsa meg Vasile Lupu fejedelem 1646-os törvényét s mondja ki ennek értelmében, hogy minden észszerűtlen rendelet, törvény, intézkedés hatályát veszti. Amennyiben a kormány emiatt az ülésszakot nem hosszabbítja meg, úgy várunk öszig s ha akkor sem terjeszti elő, úgy tudomásul vesszük, hogy a kormány el ejtette ezt a tervezetét. De azért nem leszünk megsértve és nem megyünk Genfbe sem.

Lóvy Miklós (Marosvásárhely).

Hatalmas tűzvész pusztított Jasiban

A hatóságok gyújtogatás miatt letartóztattak egy háztulajdonost két fiával együtt

Bucuresti-Bukarest, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az elmúlt éjjel borzalmas tűzvész pusztított Jasiban. A tűz Heimovits kereskedő vásártéri házában keletkezett és óriási gyorsasággal terjedt át a szomszédos házakra. Leégték a Kopol Herscu, Caracati Olga és Weinstein tulajdonait képező házak. Viz hiányában az oltási munkálatok igen nehezen haladtak előre s a tűz csak

hajnali négy órakor volt lokalizálható.

A hatóságok vizsgálata szerint a tüzet gyújtogatás okozta. A tűz kitérésének helyén három edényben gyulékony anyagot találtak. A tanuvalomások szerint a tüzet megelőzően robbanás zaja hallatszott ki a Heimovits-házból. Heimovitsot Mendel és Sengel nevű fiaival együtt letartóztatták.

Koldusnak maszkirozzák magukat a gazdagok Amerikában, ahol kioperálják az emberből a bűnökét

Newyork, július 14. Amerika a furcsaságok országa. A technika olyan tökéletességre jutott már Amerikában, hogy az egész vonalon a technika dominál és az Edison-epigonok a legkülönösebb módon igyekeznek csodálatos találmányaikkal utópiákat megvalósítani. Ezek a találmányok azonban már nemcsak technikai természetűek, hanem merész ujjtással belemenyulnak néha az ember szervezetébe és lelkivilágába is. Így például az igazi amerikai már nem is lepi meg, ha valahol egy üzlet kirakatában feltűnő betűkkel a következő felirást olvassuk:

„Pszichóanalitikai rendelés. Megrendelés szerint kapható energia, művészi hajlam, erény, kedély és szívójság. A műtétet gyorsan és veszély nélkül hajtjuk végre, árak száz dollártól kezdve“.

Az európai gondolkodású ember azt hinné, hogy valaki tréfát üz vele, amikor az ilyen hirdetés olvassa, nem úgy azonban az amerikaiak, akik halálos komolyan veszik a leghetetlenebbek látszó ígéretet is. A pszichóanalitikai rendelőkbe tódulnak a páciensek, asszonyok, ki akarják kezelteni férjeiket az éjszakai szorakozások kereséséből, férfiak némi szelidséget akarnak beoperáltatni anyósaikba, aggódó szülők egy kis erényt rendelnek serdülő leányaik részére. . .

Amerikában mindent lehetségesnek tar-

tanak, még azt is, hogy egy ilyen laboratórium valóban át tudja alakítani valakinek jellemét. Sőt egészen komolyan foglalkoznak Amerikában az előbb említett műtétek fordítottjával is: a bűnös ösztönök kioperálásával. Akadnak gonosztevők, akik úgy igyekeznek a bűntől megszabadulni, hogy egyszerűen a műtökés alá fekszenek. Legutóbb például egy bank tisztviselő állt a bíróság előtt, aki csekkhamisítást követett el. A tárgyaláson több tanu azt vallotta, hogy a vádlott megbízható, tisztességes ember volt, mind addig, amíg egy futballmérkőzésen fejbe nem rugták. Azóta állandóan főfájásban szenved és bűnöző hajlamok jelentkeznek nála.

A vádlottat elítélték ugyan, a fogházban azonban, ahol kitöltötte büntetését, akadt egy „lelkibeszéd“, aki vállalkozott rá, hogy a bankhivatalnokot műtéttel megszabadítja a fejfájástól és ezzel lelki átalakulását is biztosítja. A műtét meg is történt és állítólag olyan sikerrel járt, hogy a védő most ezen az alapon újrafelvételt kért. A „bűnleoperálások“ olyan divatosak kezdenek lenni Amerikában, hogy a gonosztevők mind tömegesebben kéri a fogházban, hogy a műtökés segítségével alakítsák át őket tökéletes gentlemanekké. . .

Mindez végeredményben természetesen

a felnöttek játéka. Amerikában azonban komolyan veszik az ilyen játékokat, mert a naiv kedélyű amerikai örökké gyermek. Ennek köszönhető, hogy a gazdasági válságot sem tudja olyan tragikusan fel fogni, mint az európaiak, sőt néha szembe kacsag a legveszedelmesebb tözsdei krachnak is. A tözsdei árfolyamessései óta például divatosabb lett Amerikában, hogy a veszteségeket szenvedett gazdag amerikaiak koldusbálákat rendeznek. Péntek fejedelmek és trösztvezérek családtagjaikkal együtt gyűrött, rongyos, piszkos ruhákban hajtának luxusautóikon Broodway egyik fényes palotája elé, ahol a többi gazdagok is hasonló szedett-vedett öcska jelmezekben várják őket, mint az egész társaságot valami rossz hírű küvárosi kocsmából szedték volna össze. Fényes bálteremben a villanycsillárok helyett rossz szagu kis gyertyák piszkosnak üres pezsgős üvegekbe dugva rendszerint a lakoma is stilszerű: kolbászbabfőzeléssel vagy káposztával. És nem álarocsból, hanem csak önmagunyaló játéka. A börzekerachokban veszteséget szenvedő gazdagok akasztófahumoral gunt üznek a balszerencséből és káust játszanak. Természetes, hogy csak mögöttük álló vagyonnak köszönhetik a jövedvet, amely még az elképzelt szegénységéből is mókát csinál.

Az ilyen fantasztikus ötletek azonban az egész vonalon érvényesülnek Amerikában és nem egy különleges kísérletre szentnek. Így például hasonlóan furcsa ligák amerikai ötlettel hadakoznak Newyorkban egy láрмаellenes liga az ucca csendességében. Legutóbb ez a liga ugyancsak propagandát csinál a csendnek, ha összehasonlította az oroszlanbögést lármával. A legforgalmasabb utvonalon a legnagyobb zaj idején végig vittek egy ketrebe zárt éhes oroszlan, amely félelmesen bögött. A liga felvetette az kérdést, hogy mi hangzik erősebben: oroszlanbögés vagy az uccai láрма? furcsa verseny az állatok királyának versenyével végződött. Az autótülkö villamoscsilingelés, kocsirobogás és a béri hangok pokoli zivajában néhány méter távolságban már teljesen elveszett az oroszlan hangja. . .

Ilyen játékos módon bizonyította be láрмаellenes liga, hogy amai uccai lármakibírhatatlan az emberi idegek számára. Amerikáról lévén szó, a derek liga is csinált propagandát a csendnek, ha még nagyobb lármát csapott. . . Ez Amerika, a fantasztikus ötlet és merész vad elképzelések hazája.

— Schmeling hazaérkezett és pihen szeretne. Berlinből jelentik: Schmeling Európa gőzösn Bremerhavenbe érkezett, ahol a német ökölvívó sport funkcionáriusai hivatalos fogadtatásban részesítették. A világbajnok kijelentette, hogy legutóbb meccse Stribblinggel egyáltalán nem viselte meg, de annál inkább az ezt megelőző tura, amelyek során az Egyesült Államok 50 városában kellett bemutatkoznia. Schmeling részt vennie. Schmeling szerint mérkőzése Carnerával még nem véglegesen megkötte. Most nincs igénye — mondotta a világbajnok — hogy pihenni szeretne. Schmeling a német Luft Hansa külön repülőgépén utba indult Berlin felé.

— A nemzeti szocialisták tönkretes Bajorország idegenforgalmát. Münchenből jelentik: A nemzeti szocialisták utóbbi időben ismét nagy botrányt rendeztek az egyetem és a Hofbräu előtti A botrányok következtében az idegenforgalom rendkívül megcsappant. A nemzeti idegenforgalom a tavalyihoz képest százalékkal esett. A müncheni sajtó, a reakciós újságok is, elítélik a kampuszerkesztések állandó zavargásait és figyelmeztetik a kormányt, hogy tönkretes Bajorország kereskedelmét és a nagy bajor városok forgalmát ezek a tüntések, amelyeket haladéktalanul a leglyesebben kell megakadályozni.

— Lesser-Ury kiállítás rendezése berlini Nemzeti Képcsarnokban. Berlinből jelentik: A berlini Nemzeti Képcsarnok igazgatója, dr. Ludvig Justi titkos tanácsos Lesser Ury képeiből nagy kiállítást rendez, amelyet 1931 november 7-én nyitnak meg, a festő hetvenedik születésnapján. A kiállítás szemléltetően fogja mutatni a művész fejlődési stádiumát. Lesser Ury be fogja szerezni a magántulajdonból levő Lesser Ury képeket is, minthogy a festmények nemcsak a művész fejlődését mutatják, hanem szemléltetik a német festészet fejlődését. A kiállítás Birnbaumban született nagy és grafikus számos zsidó tárgyú képeket festett, melyek közül a leghíresek Jeruzsálem és Jeremiás című képei.

A táblai tatott ko

Sava 50

Cluj-Kolozsva tudósítójától). Nyomozás egész alakozott azok kolozsvári ügye Sava Cornel szlen. Néhány nolyan konkrét zésre, hogy a Cornel ellen a tásat. A kiad azért vált szük vezérinspektor törvényszék id sul és a pillan helyen üdül é szándékában h

A Drumul mánylap a kiaban feltűnték rierjéről és az melyekkel a fcsolatban vá Sava Cornel k szerint Sava egy alsóféhagyta hivatal

„Izgága és m nek ismerték S —, akiben nem világháboru k gátba. Nem az harcoljon, mer ügyeskedés utá ban látjuk vis a román légio munkát végez, zésére bocsatot ezer lej és Sav désekkel hábor letőleg, jobbnal

Ezután Ame nel, ahol miuta mint vándorén nyeret. Vannal amelyek Sava jelzik. Az egye Romániába, Consiliul Dir kapott és ekko vári sziguran

Akkor uj é életében. Mint vezetője, a leg követheti el b százelekkért l ek ellene, mir és az eljárat le is tartóztat eredményesebb a sziguranca eredményben

A nemzeti p évei alatt Sava tett a pártnak érzelmű volt tett a pártnak mányrajutása lépett előre h a karrieré ramenti rendőrs feketeszessnyo repülőbizottsá nőségében köv éléseit Sava, folyamatban l indultak ellen beszámolt a ellen elkövetek nek feje szint az ehhez haso és súlyosan vallomásaiból

Természetes a vizsgálóbíró

Nem szoktunk hirdetni, csak ha rendkívül nyujtunk vevőinknek

15-én megkezdődik nyári vásárunk!

Sok ezer selyem, szövet, zefir, grenadin és vászon maradék kerül rendkívül olcsó áron eladásra. Ezenkívül az összes raktáron lévő áruinkat kivételes alkalmi áron árúsítjuk,

Gólya-Áruház

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 11. Telefon 9-57.

A táblai vádtanács elrendelte a harmincnapos vizsgálati fogságot a letartóztatott kolozsvári szeszgyárosok ellen

Sava Cornel és Kun Andor társas-kirándulása a telegdi szeszgyárba

A Drumul Nou szenzációs leleplezése Sava Cornel multjáról és a szeszpanamában vitt szerepéről. Hogyan zsarolták meg Sava, Filimon és Kun Andor a telegdi szeszgyárost

Sava 500 ezer lejt, Kun Andor és Filimon 150—150 ezer lejt kaptak

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Uj Kelet a feketeszesznyomozás egész ideje alatt részletesen foglalkozott azokkal a vádakkal, amelyeket a kolozsvári ügyészség vizsgálóbírája emelt Sava Cornel szigorú vezérinspektor ellen. Néhány nappal ezelőtt ezek a vádak olyan konkrét formában jutottak kifejezésre, hogy a törvényszék elrendelte Sava Cornel ellen a kiadatási eljárás megindítását. A kiadatási eljárás tudvalevőleg azért vált szükségessé, mert a szigorú vezérinspektor sem a vizsgálóbíró, sem a törvényszék idézéseit nem veszi tudomásul és a pillanatban egy jugoszláv fürdő helyen üdül és a jelek szerint nincs is szándékában hazajönni.

A Drumul Nou Sava ellen

A Drumul Nou című kolozsvári kormánylap a kiadatási eljárással kapcsolatban feltűnésteltető cikket közöl Sava karrierjéről és azokról a visszaélésekről, amelyekkel a feketeszeszpanamával kapcsolatban vádolják. A cikkirő ismerteti Sava Cornel karrierjének indulását. Ezek szerint Sava Cornel jegyzői irnok volt egy alsófehérmegyei faluban, majd elhagyta hivatalát és banktisztviselő lett.

Az olasz légió „szervezője”

„Izgága és megbízhatatlan fiatalembernek ismerték Sava-t — írja a Drumul Nou —, akiben nem volt bizalma senkinek. A világháború kitörésekor átköltözik a regátba. Nem azért, hogy az egyesülésért harcoljon, mert néhány sikeres moldovai ügyeskedés után eltűnik és Olaszországban látjuk viszont, ahol „megszervezi” a román légiót. Olyan kiváló szervezőmunkát végez, hogy rövidesen a rendelkezésre bocsátott alaplóból eltűnik pár száz ezer lejt és Sava, nehogy indiszkrét kérdésekkel háborgassák a pénz hollétét illetőleg, jobbnak látta szintén eltűnni.”

Sava, a vándorénekes

Ezután Amerikába távozott Sava Cornel, ahol miután kellemes hangja is van, mint vándorénekes kereste meg a kenyérét. Vannak még grammofonlemezek, amelyek Sava életének ezt a periódusát jelzik. Az egyesülés után Sava visszajött Romániába, ahol amnesztiát nyert. A Consiliul Dirigentnél végül protekciót kapott és ekkor kinevezték a gyulafehérvári szigorú vezérinspektorra.

15 rendbeli eljárás

Akkor új éra nyílt meg Sava Cornel életében. Mint egy állami hivatal felelős vezetője, a legkülönbözőbb visszaéléseket követheti el büntetlenül. Ezekért a visszaélésekért 15 rendbeli feljelentést tettek ellene, mire állásából felfüggesztették és az eljárást megindították. Ekkor Sava le is tartóztatták. Minden vonalon a leg-eredményesebb intervenciók indultak meg a szigorú vezérinspektor érdekében és vég-eredményben szabadlábrahelyezték.

Kinevezik Sava-t

A nemzeti parasztpárt hosszú ellenzéki éveit Sava Cornel nagy szolgálatokat tett a pártnak. Sava nemzeti-parasztpárti érzelmi volt és több olyan szivességet tett a pártnak, amelyért az erdélyiek kormányrajtása után megjutalmazták. Ezért lépett előre háromszor egymásután Sava a karrier ranglétráján. Előbb a határmenti rendőrségnek inspektora, majd a feketeszesznyomozással megbízott egyik repülőbizottság elnöke lett. Ebben a minőségében követte el legnagyobb visszaéléseit Sava, amelyek miatt a jelenleg folyamatban levő büntető eljárások megindultak ellene. Az Uj Kelet részletesen beszámolt a szilágnagyfalusi szeszgyár ellen elkövetett zsarolóhadjáratról, amelynek feje színtén Sava Cornel volt. Ez és az ehhez hasonló manőverek a megszarolt és súlyosan bántalmazott szeszgyárosok vallomásaiból kerültek nyilvánosságra.

Vallott Kun Andor

Természetesen — írja a Drumul Nou — a vizsgálóbíró csak részben adhatott hitelt

a szeszgyárosoknak, akiknek terhére különböző visszaéléseket irtak és akiknek érdekében állhatott egy inspektor ellen vallani, hogy ilyen módon esetleg megszabadulhassanak a vizsgálattól. Ugy látszik azonban, hogy Kun Andor, akit egy félével ezelőtt tartóztattak le, leleplezéseket tett a két szeszgyárban elkövetett visszaélésekről.

Kiszállítás a telegdi gyárban

„Információk szerint — folytatja a Drumul Nou — ezek a leleplezések a következők voltak. Néhány hónappal ezelőtt Sava Cornel, Kun Andor és Filimon, velük együtt még két szigorú vezérinspektor, megjelentek a telegdi szeszgyárban, ahol vizsgálatot tartottak. Hogy találtak-e, vagy sem feketeszest, nem lehet tudni,

de a gyárat nyolc napon keresztül megszállva tartották. A gyártulajdonost és alkalmazottait megverték és revolverrel fenyegették meg őket. Majd mikor Sava megelégtelt a terrorizálást, megkérdezte a gyárostól, hogy van-e pénze. Ezután az alku következett. Megegyeztek 800 ezer lejtben. Miután azonban a gyárosnak nem volt pénze a gyárban, Sava saját autóján vitte Nagyváradra, ahol a gyáros felvette a pénzt és átadta a zsarolóknak.”

Kun többet kapott, de Sava visszakérte

„Következett ezután — írja a Drumul Nou — az osztózkodás a bandita társak között. Sava Cornel 500 ezer lejt vett fel az összegből, míg Filimon és Kun Andor 150—150 ezer lejt kaptak. Kun többet

kapott, de Sava inspektor később visszavette tőle a pénzt.”

Igy hangzik a Drumul Nou cikke, mely részleteiben majdnem megegyezik Sava szilágnagyfalusi rohamával. Ebben a rohamban azonban nem vett részt Kun Andor és így az csak a szeszgyáros és alkalmazottainak vallomása nyomán került nyilvánosságra. Kun Andor terhelő vallomása nyomán indult meg tehát a kiadatási eljárás is Sava Cornel ellen.

Ez az eset is egy a visszaélések hosszú sorozatából, amelyeket a mindenható joggal felruházott szeszinspektorok követtek el. Igazolja ez egyben azt is, amit Man lelkész nem akart elismerni: hogy a feketeszeszpanamában nem csak „idegenek” szerepelnek.

Elrendelték a 30 napos vizsgálati fogságot Farkas Lajos ellen

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jelentette az Uj Kelet, hogy Farkas Lajosnak az alkalmazottainak fogvatartása fölött kedre halasztott a döntés kihirdetését a táblai vádtanács. A döntés általános meglepetést keltett, amennyiben a táblai vádtanács, Radulescu tanácselnök elnöke mellett helybenhagyta az ügyész fellebbezését és megsemmisítve a törvényszék szabadlábra helyezési döntését, elrendelte a letartóztatottak ellen a harmincnapos vizsgálati fogságot. A szeszgyáros védője, dr. Nistor Virgil most az irányban terjeszt be kérést, hogy kaució ellenében helyezték szabadlábra a vádlottakat.

Befejeződtek a kolozsvári érettségi vizsgák

A kisebbségi iskoláknál 30 százalékos, az állami iskoláknál 20 százalékos a bukási arányszám

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári érettségi bizottságok befejezték munkájukat és nyilvánosságra hozták az érettségi eredményeket. A kisebbségi bizottságnál mutatkoztak a leggyengébb eredmények, annak ellenére, hogy Andrei elnök dicséretreméltó lojalitással és kimérettel kezelte a magyar anyanyelvű érettségi jelölteket. A baj ott volt, hogy a bizottságnak csak egy tagja tudott magyarul és így a diákok olyan tárgyakból is kénytelenek voltak román vizsgát tenni, amelyet nyolc esztendőn keresztül anyanyelvükön tanultak.

A vizsgára jelentkezett 124 jelölt közül az írásbelin nyolcat utasítottak vissza, míg 116 diák szóbeli vizsgára mehetett. A szóbeli vizsga eredményei a következők:

A katolikus gimnázium 33 diákja közül megbukott kilenc, református kollégium 26 jelentkezőjéből visszautasítottak tizennégyet. Az unitárius kollégium 22 jelentkezője közül visszautasítottak hetet. A református leányiskola 25 jelentkezője közül visszautasítottak négyet, a Marianum 16 diákjából mindössze kettőt. Ilyenformán a legrosszabb százaléka a református kollé-

giumnak van, ahol a bukási arány 55 százalék.

Az állami liceumoknál sokkal jobb eredmények mutatkoztak. A Regina Mária liceumban működött bizottságnál 120 diák közül a szóbeli vizsgán 97-en mentek át, ilyenformán 80 százalékos sikerrel vizsgáztak a növendékek, ami az elmúlt évi eredményekhez viszonyítva kielégítőnek tekinthető. A diákok közül négyen dicsérettel, huszonhaton jó és hatvanhaten kielégítő eredménnyel vizsgáztak.

A Gheorghe Barițiu liceumban az eredmény ugyancsak 80 százalékos.

Ujra kiujultak a lengyelországi antiszemita kilengések

Egy revizionista ifjút leszurta a kommunisták

Varsó, július 14. A legutóbbi antiszemita kilengések még mindig éreztetik hatásukat. Az antiszemita hullám átszaporított Podoliából más területekre és legujabban a Kielce melletti Konsk városában dolgoznak a huligánok. Egy öreg zsidóknak kitépték a szakállát és öt zsidó polgárt, akik gyanútlanul mentek haza, az esti órákban hátulról megtámadták. Az antiszemita a környékbeli parasztokat is arra lájítják, hogy vonuljanak a városba és fosztogassanak a zsidóknál. A zlotzowi és radomi kilengések után nincs kizárva, hogy itt is fel fogják éledni az antiszemita zavargások, ha a hatóságok idejekorán nem teszik meg a szükséges intézkedéseket. A község zsidóságának egy küldöttsége felkereste Kielcében a járási főnököt és védelmet kért a zsidók érdekében. A hatóságok intézkedtek, hogy Konskban a csendőrséget megerősítsék.

Berlin, július 14. A felsősziléziai Siemianovitz városkában a legyel szocialisták tüntetést rendeztek a német lakosok ellen. A tüntetés tettelegességé fajult és később antiszemita karaktert öltött. A tüntetők behatoltak két zsidó kereskedőhöz, akiket gumibottal véresre vertek. A hatóságok megindították az eljárást.

Varsó, július 14. A Tomaszow melletti Mazowiecki városkában a cionista ifjuság Herzl-émlékünnepet rendezett a város zsidó templomában. Amikor a zsidók kijöttek a templomból, a kommunisták le akarták tépni a cionista lobogót a zsinagógáról és ki akarták

tűzni a vörös zászlót. A cionisták azonban megvédelmezték a templomot és hevesen összetűzték a kommunistákkal. Az összeütközés során egy Jizchak

Fischhof nevű fiatal revizionistát a kommunista ifjak késszurásokkal súlyosan megsebesítettek. A szerencsétlen fiatalember nemsokára belehalt sebeibe.

Leégett két híres zsinagóga

A charbini és a dwinski templom tövig leégett

Charbin, július 14. A charbini zsidó templom a napokban eddig ismeretlen okból kigyulladt és órák alatt teljesen leégett. Számos közeli ház is áldozata lett a tűznek. A tűz kiütése után a város minden részéből elősiettek a zsidók, hogy legalább a tóra-pergamenteket mentse meg a lángtengerből. Charbin egész tűzoltósága vonult ki, a tüzet azonban nem lehetett eloltani és a tüzoltóknak arra kellett szorítkozniuk, hogy izolálják a tüzet. Igazi áldozatkészséggel dolgoztak a tűznél és tizenegy tüzoltó a beomló tetőgerendáktól súlyos égési sebeket szenvedett. A mentésnél kizárólag zsidók vettek részt. A hatósági vizsgálat nem tudta megállapítani a tűz okát, annyi azonban bizonyos, hogy bűnös kezek nem működtek közre és valószínű, hogy rövidzárlat következtében keletkezett a tűz, amely tápot nyert a padláson felhalmozott sok hasznavehetetlen könyv papirosából.

A zsinagógát 25 évvel ezelőtt, az orosz-japán háború befejezése után építették, amikor ugyanis a zsidók nagyszámban telepedtek meg Charbin-

ban és Mandzsuriában. A zsinagóga monumentális épület volt, a távol Kelet egyik legszebb zsidó temploma. Belseje a legmodernebbül volt felszerelve. Központi fűtéssel és gyönyörű égőkkel. Kórusa messzi vidéken híres volt. Az épület 58 ezer arany jenre (9 millió lejre) volt biztosítva. Charbinben a leégett templomon kívül még két nagy és három kisebb zsinagóga van.

Riga, július 14. Lettland egyik legrégibb zsinagógája, a dwinski Preiler-templom teljesen leégett. A tűz a zsidók által lakott szomszédos házakra is átterjedt és néhány ház teljesen elpusztult. Számos zsidó család vált a tűz következtében hajléktalanná.

Henderson Párizsban. Londonból jelentik: Henderson ma reggel Párizsba utazik a nemzetközi gyarmatügyi kiállítás angol hetére. Az angol külügyminiszter csütörtök délután fél ötkor Berlinbe indul, ahol találkozik a Londonból repülőgépen egyenesen Berlinbe utazó Macdonalddal, aki pénteken délután érkezik a német fővárosba.

Berekesztették a parlamenti ülésszakot

(Első oldali cikkünk folytatása).

órákban a király is audiencián fogadta. Hatélagan Gyula ismételt kijelentette, hogy nem hajlandó az erdélyi miniszteri címet viselni és ragaszkodik lemondásához. A ma délutáni minisztertanács számára nem maradt más hátra, mint elfogadni ezt a lemondást. Helyébe dr. Pop Valért nevezték ki. Az új erdélyi miniszter öt évvel ezelőtti a cuzisták listáján került be a parlamentbe, de az Averescu-kormány bukása után kilépett az antiszemita ligából. Az utóbbi időben egyetlen politikai pártjának sem volt tagja. A kolozsvári városi tanácsban a román blokk vezetőpolitikusa volt.

Bucuresti-Bukarest, július 14. Az erdélyi képviselők és szenátorok tegnap hosszabb megbeszélést folytattak a Majestic-ben Amos Fráncu elnökletével. Az értekezleten Stefan Methes és Victor Stanciu alminiszterek is részt vettek. Behatóan megvitatták az erdélyiek érdeklő összes problémáit, főként az erdélyiek mellőzését a különböző testületekben, valamint Hamangiu igazságügyminiszter törvényjavaslatait. Végül határozati javaslatot fogadtak el, melyet ma délelőtt Bontescu és Dan képviselők átnyújtanak Jorga miniszterelnöknek és Hamangiu igazságügyminiszternek.

Proklamálták a Zsidó Párt új képviselőjét

A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Pompei elnök bejelentette, hogy Mayer Ebner dr. a Zsidó Párt csernovici képviselője, táviratilag megerősítette mandátumáról való lemondását. Helyébe dr. Samuel Singert proklamálja képviselővé. A Zsidó Párt új képviselője ma délután már meg is jelent a kamara ülésén.

Napirenden a mezőgazdasági szövetkezetek felállításáról szóló törvényjavaslat szerepel, amely kötelezőleg előírja a gazdák számára, hogy szövetkezetekbe tömörüljenek.

Radulescu liberális meglepetésének ad kifejezést, hogy ilyen nagyfontosságú törvényjavaslatot váratlanul a kamara elé hoznak. Nem volt ideje a javaslatot megfelelő módon tanulmányozni és így nem áll módjában hozzászólni a kérdéshez.

Mihalache elismeri, hogy a javaslat jóhiszemű. Mégsem jelent egyebet egy kísérletnél, amely esetleg nem fog bevélni. A parasztságot nem lehet szövetkezetekbe erőszakolni. Helyesebb volna törvény nélkül és kényszer nélkül kiépíteni a szövetkezeti rendszert.

Lucian szocialdemokrata pártja nevében nyilatkozatot olvas fel. A szocialdemokraták kijelentik, hogy nem vehetnek részt egy ilyen illeendően hibrid törvényhozásban. Ez a javaslat a kapitalista termelési rendszerről egy kollektív rendszerre való átmenetet kíván megvalósítani.

A szocialisták, Jorga és a metafizika

Jorga: Az urak nagyon jól tudják, hogy mindig szívesen veszem a különböző törvényjavaslatok vitájánál szociális szempontjait. Azt azonban nem engedhetem meg, hogy metafizikai elméleteket eregessenek és dervistáncot járjanak a törvényjavaslat körül. Összel módosítani fogjuk a házszabályokat, hogy ilyen felszólalások ne hangzohassanak el többé.

Lucian: Nagyon sajnáljuk, de a helyzet mégis az, hogy ezt a javaslatot megválaszolására terjesztették a kamara elé és anélkül, hogy egy ilyen hatalmas horderejű reform által megkivánt előtanulmányokat elvégezték volna. A szocialdemokraták éppen ezért kérik a javaslat tárgyalásának öszre való elhalasztását. Átérnek a kamatellenes törvény első

és második paragrafusának módosításáról szóló törvényjavaslat vitájára. A javaslat értelmében az egyezményes kamat 15 százalékban állapítatik meg, függetlenül a Banca Nationala diszkontlábának esetleges variációjától.

Vihar Dobrescu Aurél körüli

Dr. Dobrescu Aurél kér szót. Mindenek előtt is elmondja, hogy a kamara fegyelmi bizottsága felfüggesztette az ő mentelmi jogát immár több mint egy hete. Különösképpen és a házszabályoktól eltérően az ügyet nem hozták a kamara plénuma elé és így neki nem állott módjában kifejeznie az ellene folyó kampány részleteit.

Miclescu elnök: Térjen a tárgyra, képviselő ur!

D. R. Ioanitescu: A házszabályokhoz bárki bármikor hozzászólhat.

Man Ielkés: A becsületét mindenkinek jogában áll megvédeni.

Dobrescu Aurél: Két percet kérek csupán, hogy ügyemben megadhassam a felvilágosítást.

Óriási zaj. A többségi és liberális képviselők tiltakoznak Dobrescu felszólalása

ellen és követelik, hogy térjen a tárgyra.

Pop-Csicsó István: Nem lehet azt tenni, hogy Romániában az igazságszolgáltatás halott legyen. Nem lehet senkitem elítélni anélkül, hogy meg ne adják neki a védekezés jogát.

Dobrescu Aurél: Kértem, hogy küldjenek ki képviselőket a dossziém átvizsgálására, de ezt sem teljesítették.

„Nem engedhetem meg, hogy rámkialtsanak“

Az óriási zajban Pop-Csicsó István azt kiáltja Jorga felé, hogy nem lehet tenni, hogy ezt az embert igazságtalanul üldözzék.

Jorga: Akármilyen tiszteletreméltó is legyen Ön, nem engedhetem meg, hogy reám kiabáljon.

Az egyre erősödő zajban Manu Ielkés odakiáltja az elnöknek:

— Ha nem érti a mesterségét, menjen le onnan!

Manut rendreutasítják, de az ülést fel kell függeszteni. Utána Robu cuzista beszél a javaslatról, de nem nagyon lehet megérteni, hogy mit is akar mondani.

Mirescu szocialdemokrata: Si tacuisses,

A bázei kongresszus elfogadta az amerikai Brandeis-csoport gazdasági javaslatait

„A galuth üldözött zsidó diáksága olyan főiskolát kell hogy kapjon Erec Jiszraeiben, ahol szabadon végezheti tanulmányait és amelynek révén jövőjét megalapozhatja“

Az országfelesztési terv instrukciójának ideiglenes visszavonásában a klacionisták a weizmanni diplomácia győzelmét látják

Bázel, július 14. Lapunk tegnapi számában beszámoltunk arról, hogy a kongresszus tudomást szerzett arról a távirati utasításról, amelyet Lord Passfield angol gyarmatügyi miniszter intézett a palesztinai fölkormányzóhoz az országfejlesztési terv életbeléptetésére vonatkozólag. Ismeretes, hogy Weizmann táviratot menesztett a gyarmatügyi hivatalhoz, amelyben kéri, hogy napolják el az országfejlesztési terv publikálását és életbeléptetését. A gyarmatügyi hivatal nyomban honorálta Weizmann kérését és a kongresszus klacionista körében ezt a weizmanni diplomácia győzelmének tekintik, bár Passfield távirati utasításából kitűnik, hogy a kormány nem honorálta a Jewish Agency követelését az ország fejlesztési alap egyenlő elosztására vonatkozólag.

A kongresszus egyébként ma befejezést nyert, amennyiben holnap nyílik meg a Jewish Agency Councilja. A vezetőség kérdésében még nem történt döntés és miután az utolsó napra tölődött el a végső kibontakozás, váratlan meglepetést is hozhat a kongresszus döntése a Cionista Világszervezet új vezetőségének megalakítása kérdésében.

A kongresszus elfogadta a Brandeis-csoport gazdasági javaslatait

Bázel, július 14. Július 10-én a különböző gazdasági programtervezetekkel foglalkozott a kongresszus plénuma. A javaslatok megszavazását hosszas vita előzte meg.

A kongresszus elfogadta az amerikai Brandeis-csoport programtervezetének azon részét, amelyben arról van szó, hogy a palesztinai magáninitiatívát előmozdító testületek vonják ki a cionista exekutive ellenőrzése alól és hatalmazzák fel őket, hogy munkájukat önálló szisztémájuk szerint fejtsek ki.

A magáninitiativa előmozdítása

A Brandeis-csoport elfogadott programtervezete hangsúlyozza, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon megvalósítása céljából minél nagyobb számban kell olyan zsidókat letelepíteni, akik rövid időn belül gazdasági önállóságra tudnak szert tenni az országban. Ezt a programot a legkönnyebben lehet keresztülvinni, mint amilyenek a Rutenberg-féle elektromos testület, a Holt-tenger concesszió, a palesztinai Economic Corporation és a különböző investációs magánvállalkozások. Az exekutive feladata az, hogy a különböző magánkezdemenykezési intézményeket és testületeket koordinálja anélkül, hogy beavatkozzon,

vagy résztvegyen azoknak üzleti vezetésében. A magáninitiatívát előmozdító testületek s a magáninvestálások a PICA-val együtt kell hogy haladjanak munkájuk elvégzésében.

A kongresszus ezzel egyidejűleg elhatározta, hogy a nemzeti munka és a kolonizáció szisztémáját megerősíti a zsidó nemzeti alapokkal.

A palesztinai kormány nem tett eleget pénzügyi kötelezettségeinek a palesztinai „Hadassah“-val szemben

Bázel, július 14. A kongresszus a palesztinai egészségügyi kérdésekkel kapcsolatban javaslatot fogadott el, amelyben örömmel fogadja a Hadassah-nak azon fárdozását, hogy intézményeinek egyik részéről a felelősséget a Jisuvra helyezi át és a kongresszus felhívja a Hadassah-t, hogy ebben az irányban tovább folytassa tevékenységét. Az elfogadott javaslat sajnálattal állapítja meg, hogy a palesztinai kormány nem tett eleget kötelezettségeinek a palesztinai zsidó egészségügyi intézmények pénzügyi támogatását illetőleg.

A „Habimah“-barátok értekezlete Bázelben

Bázel, július 14. A kongresszus egyidejűleg összegyűlt Bázelben a Habimah-barátok szövetsége. Nachum Sokolow, M. Ussiskin, Chaim Nachman Bialik és Bethrold Feiweil nagy beszédekben fejtették ki a Habimah jelentőségét Palesztina kulturális életében és hangsúlyozták, hogy ebben a tekintetben a Habimah csaknem olyan fontossággal bír, mint a palesztinai iskolaintézmények. Külföldön a Habimah végzi a leghatásosabb propagandát a héber nyelv reneszánszáért. Ussiskin kifejtette, hogy a kongresszus kedvezőbb viszonyok között, anyagi tekintetben is teljesítette volna kötelezettségét a Habimah-val szemben. A különböző országok reprezentánsai bejelentették, hogy a Habimah érdekében intenzív munkát fognak kifejezteni és remélik, hogy ennek a munkának az eredményei még ez év őszén már hozzá fognak járulni a Habimah megerősítéséhez és fejlesztéséhez.

Zsidó diákkonferencia a jeruzsálemi héber egyetemért és a haifai technikumért

Bázel, július 14. Ugyancsak a kongresszussal kapcsolatosan egy igen népes diákkonferencia ült össze Bázelben, amelyet a bázei Jordania cionista diákszövetség hívott össze. A diákérkezleten a különböző országok és az összes politikai irányzatok diákképviselői vettek részt. A

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET, az erdélyi zsidóság egyetlen organuma, zavartalanul teljesítse kötelességét

ÍZESSÉ
pontosan előfizetését!

filozofus manzisses.

Manu Ielkés javaslatára Argetoianu hozzájárulásával 14 százalékban állapítják meg végül az egyezményes kamatot, függetlenül a Banca Nationala diszkontlábának változásától. Ezután sorra megszavazzák a tojás standardizálásáról, a Monitorul Oficial átszervezéséről, a nyugdíjtörvény egyes szakaszainak módosításáról és az építkezési kedvezményekről szóló törvényjavaslatok, végül pedig meg szavazzák a szeszilletékek módosításáról szóló törvényjavaslatot. Ezzel a kamara ülése és a rendkívüli ülésszak véget is ért, Jorga miniszterelnök a többség lelkes tapsai közepette olvassa fel a berekesztésről szóló királyi dekrétumot.

Berlin Párizs bank

Németország

Cluj-Kolozsvár tudósítójától). A ratlan összeomlás gitotta meg nem egész Közép-Európa sági helyzetét, a katasztrofális fenyeget. Francia ténjeje a világhatározó és vámszövetség Európát felzárta Európát tőkét és nemcsak győző országokká lett. Kézenfekvő serek szerint az tarthat örökké és Franciaország arra kezd elapadni és nek a terhek alatt Párizs azonban kereskedő módjára adósának, hogy is éppen ellenkezőleg kezett a víz alá ugyanis, ha Németra lélekzethez lazul a nyaka körül

A báze

Bázel, július 14. épen délelőtt 10 órában a nyomban a Bankjának igazgatótanácsa az igazgatótanács felig rövid megzakl Luther dr. kétórás helyzetéről. Han valutatechnikai a politikához. A nék elnöke hosszule német gazdaság érdekében.

A Nemzetközi Fizika folyamán érintik a mak jegybankjai szpiccal, amelynek más felhatalmaztat a Németország reeszkomphiteletra.

Luther dr. az éjszazott el Bázelből. Rkor még a repülőadalmi bank elnökmatkozó rendelkezés a német birodalmi id nyilatkozatot te igazgatótanácsnntő határozatáról,

Háromna

riasztó hírek terhatásukat az eurés kormányok a és a bankok megrendelték a tozzá beárását, amíg aznak és világosabbzetet.

Budapest, július 14. nemzetközi gazdaságnyek hatása alatt amelyben utasítja a gyuletekkel foglalkozó pénztáraitak júlsák zárva.

napok egy elbrétechnikai szemponAz adósok késedelye nélkül nem kstíteni s óvasokatni.

tözsdetanács elrenzárvá tartását júli

BerlinbenBerlin, július 14. A nrelendelték a bankra tartását. Egyelőra pénz-és értékto szerdára lehetsége

bankközi megállapodátek a felmondott és hányadrészét fizetnek. A rendszert

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLO TAMÁS)

NINCS MÁS MEGOLDÁS

Ara:

40 lej

és portó

Utánvétellel küldi az Uj Kelet könyvosztály.

című tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról. Minden intellektuális, minden a kor gyöttrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

A Zsidónő Szakácskönyve

1000-né több kitérő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az

UJ KELET könyvosztályában

Berlinben, Bécsben, Budapesten, sőt Párizsban is, több napra bezárják a bankokat és tőzsdéket

A bázei Nemzetközi Bank moratóriumot adott Németországnak. Franciaország a német politikát okolja a gazdasági összeomlásért. Stimson és Handerson külügyminiszterek döntő fontosságú tanácskozásai Párizsban

Németországban enyhült a feszültség a bázei döntés hatása alatt

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Darmstädter Bank vállalatja összeomlása villanásszerűen világította meg nemcsak Németországot, de egész Közép-Európa aláaknázott gazdasági helyzetét, amely az első detonációra a katasztrófális összeomlás veszélyével fenyeget. Franciaország, amely tíz esztendője a világháború egyetlen hasznos elvezetője és vámszedője, a békekötés óta felszívta Európa minden megmozgatható tőkét és nemcsak a legyőzött, de a győző országoknak is legfőbb hitelezője lett. Kézenfekvő gazdasági törvényszerűségeket szerint azonban ez az állapot nem tarthat örökké és így ébredt egy napon Franciaország arra, hogy az aranyfolyam kezd elapadni és az adósságok összeroskadnak a terhek alatt.

Párizs azonban ahelyett, hogy gondos kereskedő módjára hóna alá nyult volna adósságának, hogy ismét hitelképesse tegye, éppen ellenkezőleg, még mélyebbre igyekezett a víz alá nyomni. Attól tartott ugyanis, ha Németország csak egy pillanatra lélekzethet, ha csak kissé megmozdul a nyaka körül feszülő hurok, nyom-

ban talpraugrik és revánsot vesz a versaillesi szégyenért. Így alakult ki Franciaországban egy különös pszichózis, amely már a pathológia határán mozog: a legyőzöttől való állandó reszketés.

Franciaország a remegő győztes, a kinek elrabolja álmai nyugalmát a félelem, hogy a letiport ellenség ismét magához tér és akkor jön a megtorlás. Ez a beteges félelem magyarázza meg Franciaország mai magatartását, amelyet még sulyosbit a kispolgár kapzsisága, aki veszélyeztetve látja bőséges profitját. Közben pedig Európa haldoklik a gazdasági válság és nyomor örvényében és hiába Amerika megálljt kiáltó vétója, hiába Anglia és Olaszország jóindulatu erőfeszítései, Franciaország e pillanatig még nem mutatja a megértés jeleit. A bázei nemzetközi bank utolsó pillanatban érkezett intervenciója megállította ugyan a megindult lavinát, de mindez csak pillanatnyi segítséget jelent. A helyzet igazi kulcsa Franciaország kezében van.

A mai eseményekről a következő távirataink számolnak be:

lyasolhassák az angol álláspontot a német-francia vitában. Ezt a hírt megerősíteni látszik a Berliner Tageblatt londoni távirata, amely szerint újra előtérbe került az Angol Bank kamatlábemelési lehetősége, mert a külföldi tőkéket vissza kell tartani Angliában s erre most más ut nem kínálkozik.

A nemzetközi tőzsdéken a francia frank emelkedő, a font súlyedő tendenciát mutat.

Párizs, július 14. A Temps kritizálja a német birodalom eddigi vezetését. Azt hangoztatja, hogy a válság okát nem a jövételi fizetéskeben kell keresni, mert ezek csak kis részét alkotják a birodalom költségeinek, hanem a helytelen gazdasági, pénzügyi és politikai igazgatásban, amelyet Berlinben a háboru óta folytatnak.

Csak Franciaországgal együtt Newyork, július 14. A Wall-Street vezető bankemberei tanácskozásokat folytattak a Németországnak nyujtan-

akarja,
UJ KELET,
yi zsidóság
organizációja,
anul telje-
kötelességet
CSSC
előfizetésén!

aslatára Argetoianu
százalékban állapít
egyezményes kamatot,
a Nationala diszkont-
l. Ezután sorra meg-
standardizálásról, a
szervezéséről, a nyug-
zakaszainak módosítá-
ési kedvezményekről
tok, végül pedig meg-
letékek módosításáról
atot. Ezzel a kamara
üli üllészek véget is-
velnek a többség lel-
e olvassa fel a bere-
ilyi dekrétumot.

Crikai
főiskolát kell
don végezheti
egalapozhatja
onásában a

atjában a jeruzsálemi
haifai technikum ki-
se állott. A jeruzsá-
nek tényleges tan-
se, valamint a haifai
blává való tökéletesi-
különböző országok
tó tárgyalásai.

Fränkel (Bécs) refe-
javaslatot fogadtak
egációit választottak,
ncia határozatát át
ngresszus elnökségé-
kulturbizottságának.
tal elfogadott határo-
szó:

sidó diákkonferencia
a cionista kongresz-

ferencia követeli a
esszustól a jeruzsá-
k olyan tanintézetét
és európai főiskolák
és akadémiai képe-
diákoknak. Hasonló
nferencia a haifai
temmé való kiépíté-
képzést tud adni a
élnőköknek.

A bázei Nemzetközi Bank közbelép

Bázel, július 14. Luther dr. repülő-
gépén délelőtt 10 órakor megérkezett Bá-
elbe s nyomban a Nemzetközi Fizetések
Bankjának igazgatótanácsai ülésére ment.
Az igazgatótanács délelőtt 10 órától éj-
félig rövid megbeszélésekkel tanácskozott.
Luther dr. kétórás expozét tartott a né-
met helyzetről. Hangoztatta, hogy a vál-
gés valutatechnikai probléma és semmi
képe a politikához. A német birodalmi
bank elnöke hosszulejratu hiteket kért
a német gazdasági élet talpraállításá-
ra.

Nemzetközi Fizetések Bankja a mai
nap folyamán érintkezést keresett a ha-
almak jegybankjaival és a nemzetközi
fizetési elnökséggel, amelynek alapján az igazgató-
tanács felhatalmazta a pénzügyi elnököt
a Németország számára eddig nyujt-
ott reeszkompthitelek meghosszabbítá-
sára.

Luther dr. az éjszaka folyamán nem
szólt el Bázelből. Repülőgépe reggel fél
kor még a repülőtéren várta a német
birodalmi bank elnökét és az indulásra
előkészítő rendelkezést.

A német birodalmi bank elnöke egész
nap nyilatkozatot tett az újságírók előtt
az igazgatótanácsnak Németországot
érintő határozatáról, részletes nyilatkozat

tételre nem volt hajlandó.

Berlin, július 14. A birodalmi minisz-
tertanács tegnap este tíz órakor kezdő-
dött ülésén folytatták a hitelpolitikai
kérdések rendezésével kapcsolatos intéz-
kedések megvitatását.

Ejfélkor érkezett Berlinbe a bázei ha-
tározatok híre s ezzel némi megkönnyeb-
bülés vett erőt a tanácskozó államféria-
kon. A helyzetet kezdték optimiztiku-
sabb szemmel nézni.

A német kormány nyugalom-
ra int

Berlin, július 14. A birodalmi kormány
felhívást intézett a német néphez, amely-
ben az idegeskedéstől való óvakodásra
inti, mert ez még sulyosbitaná a pénz-
ügyi válságot. A kormány az állami ga-
ranciacikra való hivatkozással megnyug-
tatni igyekszik mindenkit, hogy a ban-
kokban elhelyezett pénze nem megy ve-
szendőbe s ezért hangsúlyozza, hogy hely-
teleníti a betéteknek a pénzügyi válságtól
való újabb elvonásait, amelyek feltétele-
nül elkerülendők lennének. Berlini mér-
tékadó gazdasági körökben is hangoztat-
ják, hogy aggodalomra nincsen ok s a
betétek nem fognak károsodni.

Háromnapos moratórium Budapesten

riasztó hírek természetesen megtet-
hatásukat az európai tőzsdékre. Az
és kormányok a katasztrófális áresés
és a bankok megrohanásának érdeké-
elrendelték a tőzsdéknek 2-3 napra
bezárását, amíg a kedélyek megnyu-
znak és világosabban lehet látni a
helyzetet.

Budapest, július 14. A magyar kormány
nemzetközi gazdasági és hitelügyi ese-
mények hatása alatt rendeletet bocsátott
melyben utasítja a bankokat és a hi-
telezőket foglalkozó vállalkozásokat,
hogy pénztárcaikat július 14-16. között
szárazra zárva.

Aznapok egy elbírálás alá kerülnek
technikai szempontokból az ünnepek-
re. Az adósság késedelembeesés követke-
zéseként a pénzügyi hatóságok a napokon
előre ismételt pénzeszközök beszerzési s óvásokat sem lehet eszkö-
zölni.

A tőzsdetanács elrendelte az értéktőz-
sárvá tartását július 14-16. napjain.

Berlinben is zárva a bankok
Berlin, július 14. A mai és holnapi nap-
elrendelték a bankok pénztárcaik
tartását. Egyelőre nem lehet tudni,
hogy a pénz- és értéktőzsdék újramegnyí-
lására lehetségessé válik-e.

A nemzetközi megállapodás alapján a pénz-
tárca felmondott betétek csak bizo-
nyos hányadrészt fizették ki ma a beté-
tulajdonosoknak. A rendszert egyelőre fenntart-

ban fogja előkészíteni a tárgyalások
számára is a talajt.

Párizs, július 14. Henderson angol
külügyminiszter megérkezett Párizsba,
ahol csütörtök délutánig marad. Ma dél-
előtt Tyrell párizsi angol nagykövet
társaságában megtekintette a gyarmat-
ügyi kiállítását.

Este a gyarmatügyi miniszter a vin-
cennesi kiállítási díszteremben banquet-
tet ad az angol külügyminiszter tiszte-
letére.

Párizs, július 14. Diplomáciai körök-
ben nem hiszik, hogy a német állam-
férfiak franciaországi látogatására kö-
zelebről sor kerüljön.

Az ötven éves és négy gyermekes Csiszár
helyett a 30 éves és gyermektelen Csiszár
került a törvényszék elé

életveszélyes fenyegetés és hatóságsértés vádjával

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvény-
szék harmadik szekciója előtt Csiszár
József szamosfalvi paraszt ügyét tárgyal-
ták, aki ellen az egyik kolozsvári végre-
hajtó életveszélyes fenyegetés és ható-
ságsértés címén emelt vádat. A paraszt-
ember azzal fenyegette volna meg a végre-
hajtót, hogy megöli, ha elhajtja tehenét.
A tárgyaláson a per érdekes fordulatot
vett: Csiszár József ugyanis kijelentette,
hogy ő soha nem fenyegette meg a végre-
hajtót, nem is tehette, mert ez az uccán
találkozott vele és ott minden további
nélkül elhajtotta tőle a tehenet.

Az elnök figyelmeztette a vádlottat,
hogy a vizsgálóbíró előtt más vallomást
tett. Csiszár erre határozottan azt a val-
lomást tette, hogy mindaddig ki sem hall-
gatták az ügyben. Végül az elnök felol-
vasta az első vallomásról felvett jegyző-
könyvet, amelyből kiderül, hogy az a
Csiszár József, aki ellen eljárás indult,

Stimson és Henderson Párizsban

Róma, július 14. Stimson amerikai
külügyminiszter elutazott Párizsba. Ut-
jától nagyfontosságú diplomáciai fej-
leményeket várnak, melyek között egy
francia-olasz tengerészeti építkezési
szűnet is szerepel, ami az általános le-
szereles utját is egyengetné. Stimson
beavatottak szerint fontos üzenetet
visz Párizsba. Diplomáciai körökben
optimizmus uralkodik. Remélik, hogy
az ellentéteket Francia- és Olaszország
között ki lehet majd küszöbölni.

Diplomáciai körökben valószínűnek
tartják, hogy a francia-olasz flottatár-
gyalások közelebből újra megindulnak.
Ugy hírlik, hogy Stimson római misz-
sziójának befejezése után most Párizs-

A HOHENZOLLERN SANCOT TAR-
TANI KELL!... Uj háborus regény,
írta Wilhelm Michael. Füzve 119, kötve
187 lej Lepagenál Cluj. Vidékre utánvét-
tel. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

dó hitelek ügyében.
Jól informált helyről szerzett értesü-
lések szerint a bankár: hajlandók nem-
zetközi kölcsönkibocsátásban részt ven-
ni, de ennek előfeltételül Franciaor-
szág közreműködését kívánják, mert a
franciák rövidlejratu adott kölcsö-
neik újabb felmondásával a nyugtandó
kölcsön mellett is új válságba sodor-
hatják a német gazdasági életet.

Mills helyettes pénzügyi államtitkár
tárgyalt a Federal Reserve Bank és
Owen Young vezetése alatt álló pénz-
csoport delegátusaival. Utána a sajtó
képviselői előtt tett nyilatkozatában ki-
hangsúlyozta, hogy az Egyesült Álla-
mok kormánya a német birodalmi kor-
mányt a Hoover-moratórium segítségé-
vel válságos helyzetéből kiszabadította.
Az amerikai kormány — mondotta
Mills — a Federal Reserve Bank kül-
földi hitelpolitikája felett nem gyako-
rol ellenőrzést s így a Németországnak
nyújtandó hosszulejratu hitel kibocsá-
tásában való részvétel a pénzügyi in-
tern ügye, amelybe a kormány nem
avatkozik bele.

Hoover informáltatja magát
Hoover elnök visszatért weekendje-
ről a szövetségi fővárosba s azonnal be-
kérette a németországi helyzetről érke-
zett utolsó jelentéseket. Az elnök a je-
lentések áttanulmányozása után fogadta
Mills helyettes pénzügyi államtitkárt s
megbeszélte vele a helyzetet.

ban fogja előkészíteni a tárgyalások
számára is a talajt.

Párizs, július 14. Henderson angol
külügyminiszter megérkezett Párizsba,
ahol csütörtök délutánig marad. Ma dél-
előtt Tyrell párizsi angol nagykövet
társaságában megtekintette a gyarmat-
ügyi kiállítását.

Este a gyarmatügyi miniszter a vin-
cennesi kiállítási díszteremben banquet-
tet ad az angol külügyminiszter tiszte-
letére.

Párizs, július 14. Diplomáciai körök-
ben nem hiszik, hogy a német állam-
férfiak franciaországi látogatására kö-
zelebről sor kerüljön.

Mentő csillagok a zsidó éjszakában

Írta Arnold novellái és elbeszélései
Ara 80 lej
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Megmenekül
egy kinos operációtól, ha
HAEDENSAT
használ, amely az ARANYERNEK egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem
ámitás, egyetlen próba meggyőzi Önt erről. Többszer elismerő levél.
Kapható minden gyógyszerertárban
Romániai vezérképvislet: ROYAL drogéria M. Rózsa Rt. Cluj.

Politzer József maruli cipőkereskedő agyonlőtte a végrehajtót, aki foglalni jött üzletébe

Borzalmas tragédia egy Karánsebes közelében levő községben. Amikor az üzlethelyiség berendezését el akarták szállítani, Politzer vadászfegyverével megölte Radulescu végrehajtót és súlyosan megsebesítette Stefanescu kisasszony ügyvédi titkárnőt

Karánsebes, július 14. A mai időkre jellemző tragédia játszódott le a Karánsebes közelében lévő Marul községben. Politzer József maruli cipőkereskedő Radulescu János karánsebesi végrehajtót szombaton délben a végrehajtási eljárás közben lelőtte. Az esetről karánsebesi tudósítónk a következőket jelenti:

Politzer József csak néhány év előtt költözött falura. Évekkel ezelőtt Karánsebesen jólmenő üzlete volt, azonban a gazdasági viszonyok nem kimélték Politzer Józsefet sem, aki kénytelen volt felszámolni. Akkor költözött Marulra, ahol cipőkereskedést nyitott, mely eleinte jól jövedelmezett. Politzer a Fő uca 34. szám alatt lakott feleségével és két fiatal fiával. Ugyanabban a házban volt üzlete is. Az utóbbi időben, körülbelül egy év óta, Politzer súlyos gondokkal küzdött, adósságait nem tudta fizetni és hitelezői sem voltak hajlandók újabb haladékokat adni. Így került sor a végrehajtásra és Politzer hitelezőinek kérésére a foglalat július 11-ére, szombatra tűzték ki.

Szombaton délelőtt Radulescu János karánsebesi törvényszéki végrehajtó a hitelezők jogi képviselőjének, valamint Stefanescu kisasszony titkárnő kíséretében kiszállt Marulra, ahol értesítették Politzert, hogy teljesíteni fogják a végrehajtást. A végrehajtó, Stefanescu kisasszony és Politzer az üzlet irodahelyiségébe mentek a leltár felülvizsgálása céljából. Az üzlethelyiségben lévők állítása szerint Politzer már ekkor föltöbb izgatott volt és többször heves szóváltása is volt Radulescu végrehajtóval. A leltár átvizsgálása után Radulescu a jegyzőkönyv összeállításához fogott. Politzer, a tanuk állítása szerint, ekkor már olyan ideges volt, hogy felesége rábeszélésére elhagyta az üzlethelyiséget és a lakásba ment. Radulescu, mikor Politzer az üzlethelyiséget elhagyta, utasította az egyik alkalmazottat, hogy hívasson két munkást, kikkel a berendezést kihordatják. Ebben a percben Politzer magából kikelve rohant az üzlethelyiségbe, kezében vadászfegyverrel, melyet a fejeje éppen háttal álló Radulescunak fogott és elcsütötte a fegyvert. Radulescu a következő pillanatban végigvágódott a padlón. Politzert a jelenlevők az első pillanatban nem is merték lefogni, oly veszedelmes hadonászott a vadászfegyverrel, melyből még egy lövést adott le, mely az iroda bejáratánál álló Stefanescu kisasszony lábába furdott. A fiatal leány azonnal összeesett. A jelenlevőknek csak ekkor sikerült az őrző férfit lefogni, az egyik alkalmazott a szomszédba szaladt az orvosért, ki csakhamar megjelent és megállapította, hogy az első lövés Radulescu bal lapockája alatt a hátba hatolt, keresztülütötte a szívet és a mellén az ötödik és hatodik borda között hagyta el a testet.

Radulescu azonnal meghalt. Stefanescu kisasszony sebé már veszélytelen.

Az egész országban közismert elsőrendű és izletes konyhájáról
A GROSZ Ortodox כשר Eatterem
Timisoara--Temesvár, Lloyd--sor 11.
Menü rendszer:
40 lej 4 fogásos menü 40 lej,
60 lej 5 fogásos nagy menü 60 lej.
Allandó abona!
Esküvőket, banketteket vállal!
Kifogástalan kiszolgálás!
Utazó uraknak kedvezmény!

nebb volt, amennyiben a golyó csontot nem ért.

Az esetről azonnal értesítették a karánsebesi ügyészséget és a mentőket. Politzert a maruli csendőrség letartóztatta és még a délután folyamán a jegyzőkönyvekkel együtt Karánsebesre szállította. Ugyszintén Karánsebesre szállították Radulescut, valamint a mentők hazaszállították Stefanescu kisasszonyt is. Radulescu Jánost ma temetik, Stefanescu kisasszonyt tegnap, vasárnap Temesvárra szállították, ahol a Bega-szanatóriumban van kezelésben.

A tragédia színhelyére még szombaton délután kiutazott Dobrian karánsebesi főügyész, valamint a nándorhegyi csendőrkirendeltség parancsnoka, kik az ügyben a vizsgálatot lefolytatták.

A jeruzsálemi rabbinátus a futballozó zsidó köztisztviselők elbocsátását követeli

Az Aguda a nagymufti szivességét veszi igénybe a Makkabi ellen

Jeruzsálem, július 14. Palesztina főrabbinátusi hivatala a napokban átiratot intézett a Jewish Agency, a Zsidó Nemzeti Alap, a Keren Hajjeszód és a Vaad Löumi vezetőségéhez, amelyben felkérte őket, hogy azokat az alkalmazottakat, akik részt vesznek szombati napokon a labdarugó játékokon, haladéktalanul bocsássák el.

A jeruzsálemi Agudasz Jiszrael egy küldöttsége a napokban megjelent a nagymuftinál, akit arra kért, hogy szólítsa föl sürgöny útján az egyiptomi mohamedán csapatot, amelynek a közeli szombati napok egyikén mérkőznie kellene a jeruzsálemi Makkabival, hogy mondja le a mérkőzést. A nagymufti a kérést készségesen teljesítette.

Norvégia annektálta a grönlandi dán jégmezőket

Dánia a hágai döntőbíróshoz fordul panasszal a jogtalan birtokbavétel ellen

Kopenhága, július 14. Norvégia és Dánia között, mint annakidején már jelentettük, Grönland keleti partvidékének birtokjoga miatt néhány héttel ezelőtt konfliktus tört ki, mert egy norvég expedíció norvég lobogót tűzött ki Grönland keleti partvidékén, amely hivatalosan Dániához tartozik. Pénteken Oszlóból jelentés érkezett a dán fővárosba, amely szerint Haakon norvég király rendeletet irt alá és hivatalosan is birtokba vette Norvégia számára a keletgrönlandi partvidéket. A megszállás bejelentése a késő éjszakai órákban megtartott oszlói minisztertanácson történt. Braadland nor-

vég külügyminiszter a minisztertanács után telefonon magához kérte Oldenburg oszlói dán követet és rövid jegyzéket nyújtott át neki, amelyben hivatalosan tudatta vele, hogy a norvég kormány birtokba vette a keletgrönlandi partvidék egy részét. A jegyzék hangsúlyozza, hogy a szóban forgó partsáv eddig jogilag ugyan Dánia fennhatósága alá tartozott, a dán hatóságok azonban a valóságban sohasem gyakorolták ezen a területen fenségjogukat. A vitás vidéken már évtizedek óta norvég bálnavadászok laknak, hogy a terület valóban norvég terület volt és a hivatalos birtokbavétel csak ennek a tény

*Jó cipőnek -
jó cipőpaszta!
Ez a Pajram Paszta!*

nek konstatálását jelenti. A külügyminiszter azt is közölte a dán követtel, hogy a norvég kormány szikratávíró útján utasította Dewald és Andréson professzorokat, a keletgrönlandi norvég expedíció vezetőit, hogy vegyék át ideiglenesen az állami végrehajtóhatalom gyakorlását. Stauning dán miniszterelnök az oszlói dán követ jelentésének kézhezvétele után szombaton reggel azonnal minisztertanácsot hívott össze és a minisztertanács után közölte a sajtóval, hogy a dán kormány fájlalja ezt a vitán felül jogtalan tulajdánt. Dánia természetesen nem bizza a fegyverek erejére a konfliktus elintézését, hanem a döntőbíróshoz fordult, amely a hágai nemzetközi döntőbíróshoz fordulni orvoslásért.

Evező a Montessori óvodában

Az elmúlt napok egyikén tartotta első evező játékdélutániát a helyi Montessori óvoda, amikor első ízben nyílt alkalom a nagyközönség részére is, hogy evvel az új érdekes intézménnyel megismerkedjen. Az egész játékdélutánt — melyre a katolikus gimnázium díszterme zsufolásig megtelt — előkelő közönséggel — az új értékek és az eredetiség jellemezték mindvégig. Minden hivatalos vizsgaszerűség mellőzésével valóban „Egy délután a Montessori óvodában” játszódott le és az a közvetlenség és szabadság, melyet a gyerekek egész éven át e helyen élveznek a nyilvános délutánok is különös varázst adott.

Bevezetően, az óvoda kitűnő vezetőnöje Hamburg Szerén ismertette a mai kisgyermek pedagógia törekvéseit, melyek mindenben a fejlődő gyermeknek modern lélekutatás által felfedett különleges adottságaihoz alkalmazkodnak. Szabad mozgás, szabad önálló tevékenység, a fejlődő érzékszervek rendszeres begyakorlása, a közösségre való nevelés gyermekközösség útján, ezek képezik modern kisgyermek-nevelés alapelveit.

Amit a gyermekek azután bemutattak az mind ezeknek a törekvéseknek fokozatos megvalósítása volt. Bejön egy gyermekcsoport, leveszi a terítőket és virágvázákat a kis asztalokról, előveszi a székelyből a Montessori játékokat, melyek közül mindenik más és más érzékszerv fejlesztését szolgálja tudomány alapján és mégis játékosan — azután, megalképzültek, a többiek is bejönnek és nagy közönséget a legkisebb figyelem sem méltatva, mindegyik tetszésszerűen valamelyik játékba fog. Erdekesek a fejlődésére szolgáló zörgődobozok, melyek nagyon finom fokozatokban erős és erősebb hangot adnak. Különösen mákon gyakorolható az önálló öltözködéshez szükséges kézügyesség: gombolás, zéz, kapcsolás, csatolás és masni kötés. Ez minden mechanikus eszköz itt a eleven jökevdü gyermekek keze között zékeit és ügyességét fejlesztő játékalakul.

Következik a német nyelvtanítás mutatója. Egy nagy képeskönyv lapforognak és közben a gyermekek körül utat tesznek meg és kedves, németességgel számolnak be a látottak. Majd önkéntes jelentkezők német verseket, kis jeleneteket mondanak el. Német és román körtáncok zárják a játékok rendjét és újból elevenen foglalják ami ebben a nevelőintézetben egy szabad, boldog gyermek értékes és fontos: közösség, szabadság, játékos jökevdü.

A közönség és főleg a szülők virágész erdejével ajándékozta meg a mekvilág lelket Hamburg Szerént és segítőitársát, Rotschild Erzsit. Megmelték.

Megszüntették az idegenek Franciaországban a Nemzetközi Gyarmatiállítás idejére. Párizsból jelentik Nemzetközi Gyarmatiállításra való tettel az idegenek benntartózkodásának zétendő taxákat megszüntették és kövekeztében Franciaországban jelen érvényben levő szállóadárak a éviéknél alacsonyabbak. A Gyarmatiállítás látogatói számára ez jökeny kedvezményt jelent.

A. UJ KELET
bánsági
Főszervező
Felelős szerkesztő
Bukara
Hátszeg Er
Cikkeink után
megjelölés

— Kolozsvár idegenellenőrzés vári munkaügyi rila munkaügyi e hó 7-én kezdő ságu munkások nek ellenőrzése seken nem volt és munkás éro következtében kezdve bevonják az érdekeltsége 300 kérvényt v ket tulnyomó ráltak el.

— Megívott mult. Kikindáro kikindáro föld után az egyik kor azután má voltak egy kics dást kötött, hog meginni együlő megkönyvitése itták a bort és lett, hogy Kov ötödik liter ut Kovács azonban elfogyasztása ut tét. Barátai ha aludta ugyan a ködése mellett teg bortól meg tani a közkörh alá vették.

— BIKSZÁD Karlsbadja, a h június 1-től. h hidegviz gyógyi strandfürdő. Al posta. távirda h konyha, napi pe nak kóser vendé nul küld a Für sad, jud. Sätmar

— Változások igazgatóságon. nap érkezett ren lny változásokat pénzügyigazgató adminisztrátor S te át, helyébe pe igazgatót helyez aki hosszú ideig ügyigazgatóság igazgató. Amilyen visszahelyezése. Popescu adminis regáti ember vol vét nem ismerte, segített a bajb irjuk meg, hog váradi sefkontre Kolozsvára hely kontrolort pedig

— Salamon B kasztó meleg, a lenség nem tudta ket attól, hogy mon Bélaék elő ház nézőtere tel ház az izzó hőség ság Kolozsváron. is értettek a ka sos mókák, ar kupléik megrenge dálni lehet, hogy elszontyolódott v kacagtatásra kih kedés. De ne hall Béla ezuttal a j tatott. Egyik tr gvarázgatása fu mit zsidó művész zsidó publikum zsidó közönségne láns légkörben z zsidók tréfas le san hatottak a z zött is. Néhány minden visszhang nak ezt a szelle Béla körül igen Géza. Pesti lin kretensége pom est során. A töb Sas Oly, Komlós pirostra csapkodó

ISMET ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházgyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórházszorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly realisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeremény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeremény 1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej
Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:
Az Erdélyi Zsidó Kórházgyesületek Központi Sorsjátékintézetébe,
Cluj,
Piata Unirii No. 20.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemese erdelyi és bányási uszidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Kolozsváron kedvezően folynak az idegenellenőrzés munkálatai. A kolozsvári munkaügyi inspektorátuson dr. Chirila munkaügyi inspektor elnöke alatt e hó 7-én kezdődött meg a külföldi honosági munkások tartózkodási engedélyeinek ellenőrzése. Eddig a bizottsági üléseken nem voltak képviselve a munkaadói és munkás érdekeltségek. Egy rendelet következtében azonban a mai naptól kezdve bevonják ebbe a munkába ezeket az érdekeltségeket is. Eddig körülbelül 300 kérvényt vettek vizsgálat alá, melyeket tulnyomó nagyrésztben kedvezően bíráltak el.

— Megívott tíz liter bort és megné-
 mult. Kikindáról jelentik: Kovács István kikindai földmunkás társaival munka után az egyik kocsmában borozott, mikor azután már valamennyien kaptosak voltak egy kicsit, az egyik társával fogadást kötött, hogy melyikük tud több bort meginni együlő helyen. Az ellenőrzést megkönnyítette végett literes üvegekből itták a bort és a verseny eredménye az lett, hogy Kovács István ellenfele az ötödik liter után az asztal alá fordult. Kovács azonban csak a tizedik liternek elfogyasztása után vesztette el eszméletét. Barátai hazavitték, ahol reggelre kitaludta ugyan a mámorát, de minden erőlködése mellett sem tud beszélni. A reneteg bortól megnémult, be kellett szállítani a kórházba, ahol orvosi kezelés alá vették.

— **BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ.** Erdélyi Karlsbadja, a hurutosok Mekkája nyitva június 1-től. Ivókúra, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdő. Állandó fürdő-orvos, vasut. posta, táviráda helyben. Elsőrendű diétás konyha, napi penzöl 160 leittől. Ort. izr. nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság, Baia-Bic-sad, jud. Sătmar.

— Változások a kolozsvári pénzügy-
 igazgatóságon. A pénzügyminiszter tegnapi érkezett rendeletével lényeges szemé-
 lly változásokat idézett elő a kolozsvári pénzügyigazgatóságon. Popescu szub-
 adminisztrátor Sepsiszentgyörgyre helyezte át, helyébe pedig Popa Aurél pénzügy-
 igazgatót helyezte vissza Besztercéről, aki hosszú ideig volt a kolozsvári pénzügy-
 igazgatóságánál helyettes pénzügy-
 igazgató. Amilyen öröndetes Popa Aurél visszahelyezése, épp annyira sajnálatos Popescu adminisztrátor távozása, ki bár regái ember volt és a kisebbségek nyelvét nem ismerte, mégis, ahol csak tehette, segített a bajbajutott emberekben. Itt írjuk meg, hogy Tratner Viktor nagy-
 varadi sefkontrollort szubinspektorként Kolozsvárra helyezték, Domsa Traian sefkontrollort pedig Bukarestbe helyezték át.

— **Salamon Bélaék Kolozsváron.** A tik-
 kasztó meleg, a még tikkasztóbb pénzte-
 lenség nem tudta visszatartani az embere-
 ket attól, hogy el ne látogassanak Sala-
 mon Bélaék előadására. A Magyar Szin-
 ház nézőtere teljesen megtelt, pótszékes
 ház az izzó hőségben, a legnagyobb ritka-
 szék Kolozsváron. Salamon Bélaék ezuttal is értettek a kacagtatáshoz. Egyfelvoná-
 sos mókák, anekdotaszzerű jelenetek, kupléik megrengették a színházat. Cso-
 dálni lehet, hogy ebben a kétségbeesett és elszontyolódott világban még megterem a kacagtatásra kihagyezett humor és epés-
 kedés. De ne hallgassuk el, hogy Salamon Béla ezuttal a jóérzés rovására is kacag-
 tatott. Egyik tréfában az „illuzió” ma-
 gyarázatása furcsa öngnyu volt. Ilyes-
 mit zsidó művész nem mondhat jórészben zsidó publikum előtt, még kevésbé nem-
 zsidó közönségnek. Pesten a régi asszimi-
 lációs légkörben talán még van hatása a zsidók tréfás lekicsinyítésének, itt kinos-
 san hatottak a jóízű keresztények kö-
 zött is. Néhány huligán kuncgása volt minden visszhang. Kérjük, törölje a darab-
 nak ezt a szellemtelenségét. — Salamon Béla körül igen jó volt elsősorban Boros Géza. Pesti link indolenciája, jámbor kreténisége pompásan jött ki az elmult est során. A többiek is — Berki, Rolkó, Sas Oly, Komlós Vili — megérdemelték a pirosra csapkodott tenyereket. (sz. i.)

Folynak az előkészületek a színajai fejedelmi nászra

A jövő héten érkeznek meg az esküvőre a külföldi vendégek

Bucuresti-Bukarest, július 14. (Az Kelet tudósítójától). A királyi udvarban lázas izgalommal készülnek Ileana hercegnő és Habsburg Anton herceg esküvőjére. A hercegnő csütörtök reggel érkezik meg a fővárosba Balcicból. Az elmult hetet völégényével együtt Techirgiolban töltötte a hercegnő. A je-gyepár hidroplánon, amelyet Habsburg herceg vezetett, különböző kirán-
 dulásokat tett a környéken.

Ileana hercegnő pénteken a cotroceni palotában fogadja a gratulációkat tolmácsoló küldöttségeket. A jövő hetet ugyancsak a fővárosban tölti el Ileana, hogy ellenőrizze esküvői toalettjeinek elkészítését. A menyasszonyi ruha Mária királyné és Ileana hercegnő utmu-
 tatásai szerint készül. A szoknya chrep satinból lesz, a slepp ezüst físből ké-

szül, a fátyol pedig tüllből lesz. A slep-
 pet két cserkészleány és az INCA egye-
 sület két tagja fogják vinni.

A külföldi vendégek a hét végén kez-
 denek érkezni. Cyril herceg családjával szombaton érkezik Színajába. A jövő héten, hétfőn érkeznek a Habsburg és a Hohenzollern család tagjai, akiket a Peles kastélyban szállásolnak el. A ju-goszláv királyi pár a jövő héten, szer-
 dán érkezik meg.

A menyasszony máris számos érté-
 kes ajándékot kapott. Völégénye, An-
 ton de Habsburg herceg nagyértékű
 brossal és gyűrűvel lepte meg. Az aján-
 dékok a Habsburg-ház családi éksze-
 rei közül valók. Frigyes herceg, Ká-
 roly király sógora, az asbergi kaste-
 lyát ajándékozta az ifju párnak.

— Zivatarra hajlamos időjárás várható.
 Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint meleg, zivatarra hajlamos időjárás várható.

— Egyiptomi bankjegyeket hamisító
 bandát leplezett le a görög rendőrség. Athénből jelentik: A rendőrség egyiptomi bankjegyeket hamisító bandát leplezett le. Öt pénzhamisítót sikerült letartóztatni. A nyomozást tovább folytatják.

— Vízrebocsátják Franciaország új
 tengeralattjáróját. Párizsból jelentik: Július 18-án vízrebocsátják az 1500 ton-
 nás új tengeralattjárót, amelyet Espoir névre fognak keresztelni. Az új buvárhajó az új típusú tengeralattjáró flottilla hatodik hajója. A többi ötöt már vízre-
 bocsátották.

— Megnyitották a Solem Alejchem-
 klubot Berlinben. Berlinből jelentik: A Solem Alejchem-klubot, amely egy idő óta inaktív volt, ismét megnyitották. A klubot egy alkalmas helyiségbe helyezték át, a Lutherstrasse 48 szám alatti házba, ahol sokan látogatják. Vasárnap a klub-
 ban egy amerikai vendég tartott előadást: Abraham Cahan zsidó publicista és mun-
 kásvezér, aki érdekes előadásban ismer-
 tette a négy évtizeddel ezelőtt bevándor-
 lott közelkeleti zsidóságnak mai szerepét. Előadta, hogy a mai zsidó proletáriátus zöm-
 e ezekből tevődik össze és nem igaz az, hogy a bevándorolt zsidóság jórésze meggazdagodott. Az előadást vita követte.

— A norvég hadihajóraj elhagyta
 a kieli kikötőt. Berlinből jelentik: A Németországot látogató norvég hadi-
 hajók ma elhagyták Kielet, A páncélos cirkáló Stokholmban látogatást tesz, a három tengeralattjáró hazai kikötőbe indult.

— Helyreállították Spanyolország és a
 külföld között a telefonösszeköttetést. Párizsból jelentik: Spanyolország külföld felé irányuló telefonösszeköttetéseit hely-
 reállították. A sztrájkok még tartanak. Ma az alkotmányozó cortex megtartotta megnyitó ülését.

— Oroszországban 5 százalékkal na-
 gyobb területet vetettek be buzával, mint az elmult évben. Londonból jelentik: Oroszországban ebben a gazdasági év-
 ben 5 százalékkal nagyobb területet vetet-
 tek be buzával, mint az elmult évben. Gabonátözsdei körökben attól tartanak, hogy az elmult évinél még intenzívebb lesz az orosz buzadumping, amellyel ezut-
 tal a nagy eladatlan készletekkel rendel-
 kező Kanada és az Egyesült Államok is olesósági versenyre fognak kelni.

— Végetért az ópium-világkonferencia.
 Genfből jelentik: Az ópium-világkon-
 ferencia hét hetes ülésezés után egyez-
 ménytervezet készítésével véget ért. Az értekezleten 52 állam delegátusai vettek részt. Az egyezmény érvénybe léptetésé-
 hez 25 állam ratifikációja szükséges, köz-
 tük négy olyan államé is, amelyek export-
 célokra ópiumot termelnek. Az egyezmény tervezetéről azt állítják, hogy célját sokkal jobban szolgálja, mint az előző konferen-
 ciákon készített tervezetek.

— Npszavazás lesz a porosz tartomány-
 gyűlés feloszlata kérdésében. Berlinből jelentik: Augusztus 9-én népszavazás lesz a porosz tartománygyűlés feloszlata
 kérdésében.

— Reuma, csusz, köszvény, isiás ellen
 biztos gyógyulást talál a bizusa (Büdö-
 pataka, Szamos megye) gyógyfürdőben. Megnyílt május 17-én modernül átalakit-
 va. Napi panzió, 5-szöri étkezés és fürdő 180 lej, rituális étkezés 190 lej. Vasuti és autobusz közlekedés. Megrendelések Fürdőigazgatóság Bizusa-Ileanda címre küldendők.

— Csikágóban agyonlötték az alvilág
 egyik ismert alakját. Londonból jelentik: Csikágóban J. M. Gebert, az alvilág ismert alakját séta közben lelőtték. A banditának közelebből törvénytörési tár-
 gyaláson szeszempészek üzleteiről fon-
 tos vallomást kellett volna tennie.

— Megjelent a Korunk nyári száma.
 Az összes magyar nyelvterületeken nagy elterjedésnek örvendő Korunk az idén is, mint az eddigi évfolyamokban — a nyári szünetre való tekintettel — kettős számban jelent meg. A hatalmas százhusz oldalas kötet rengeteg anyagából csak találomra emeljük ki a következőket: Károlyi Mihály: Világválság és demok-
 rácia. Eörsi Béla: A magyar buza kér-
 dése. Bálint László: A kamatnélküli gaz-
 dalkodás. Hágy Gyula: A tanácstalan építőművészet. Kálmán József: A munka-
 szervező fil. Jeszenszky Erik: A spanyol forradalom anyagi tényezői. Szentgyörgyi Anna: Az író és újságíró szerepcseréje. Silbermann Jenő: A sztratoszféra-repü-
 lés nehézségei. J. S. Gorfinkel: A struktu-
 rális munkanélküliség, stb. stb. Öt szépirodalmi novella, huszonöt kisebb cikk és számos jegyzet teszi a revüt mindenki számára, akit napjaink tudományos és kulturális mozgalmái érdekelnek, nél-
 küzölhetetlenül. A Korunk előfizetési ára egész évre 860 lej, félévre 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

NAPROL-NAPRA

A kieli nemzeti szocialista helyi szer-
 vezet Böhm kapitány helyi „vezérkari főnök” vezetése mellett támadási fő-
 próbát tartott könnyfakasztó gázakkal, amelyek Hitler vezérkarának jelentése szerint „jól sikerültek”. A főpróbáról tudomást szerzett a rendőrség is, amely tíz vezető „náci” letartóztatott.

Augusztusban egy kanadai expedi-
 ción megy a Vancouver szigetekre, hogy ott olyan kincsek után kutasson, ame-
 lyeket állítólag a 16. és 17. szá-
 zadban tengeri kalózok ástak el. Az expedición vezetőinek hitelesnek látszó tervrajzok vannak a kezeikben, amelyekből e kincsek fekvését pontosan meg lehet állapítani.

Európában a születési arányszám leg-
 kedvezőbb Oroszországban, noha ott a magzatelhajtást nem büntetik. Európai Oroszországban minden ezer lélekre 40 újszülött esik, míg a többi európai állam-
 ban 16—30.

A leobeni realgimnáziumban az irás-
 beli érettségi vizsgák alkalmával fel-
 tánt a felügyelő tanárnak, hogy a diá-
 kok munkaközben a matematikai érett-
 ségüknél feltűnően sűrűn mennek ki és egy olyan terembe surrannak, ahol sem mi dolguk nem lehetett. Megállapítot-
 ták, hogy a helyiségekben hetedikesek rejtőzködtek el, akik átvették az érett-
 ségi tételt, azt segédeszközök segítsé-
 gével kidolgozták és a kész dolgozat-
 kat átadták a maturánsoknak. A gim-
 názium huszonkilenc érettségiző diák-
 ját az öszre póterettségre utalták.

Az ausztriai Schörgendorfbán Stei-
 metz városi hivatalnok felesége ál-
 mában megragadta mellette fekvő tizenöt hónapos kisfiát, az ablakhoz vitte és ledobta az emeletről, azután visszafe-
 küdt ágyába és tovább aludt. A gyer-
 mek koponyaalapi csonttörést szenvedett és meghalt. Amikor a szerencsét-
 lenség után az anyával közölték, hogy mi történt, ez kétségbeesésében öngyil-
 kos akart lenni. Az anya elmondta, hogy azt álmodta, hogy nehéz kövek fe-
 kúsznek az ágyában és azokat ki kell dobni.

A tojásfogyasztás és kivétel a világ-
 piacokon állandóan csökken. 1928-ban öt-
 millió darab tojást, 1929-ben 4.4 milliót, 1930-ban 4.1 millió darab tojást adtak el az európai piacokon.

Az osztrák politikai körök azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az ősszel ese-
 dékes elnökválasztást a tavaszi halasz-
 szák el. mivel a súlyos gazdasági hely-
 zet következtében az osztrák államnak nincs elegendő pénze az elnökválasztás költségeinek fedezésére.

Prágában a „Három hegedű”-höz
 címzett vendéglő hatvanegy éves tulaj-
 donosnőjét kétféle börtönre ítélték há-
 zasságszédelgésért. Kiderült, hogy az idős asszony egy egész csomó férfi há-
 zassági ígérettel becsapott és összesen félmillió csehkoronát csalt ki tőlük. A tárgyaláson károsultakként több hatvan és hetven év közötti férfi jelent meg, míg igen sok fiatalabb károsult ném emelt panaszt, mivel szegélyték az ügyben szerepelni.

A legutóbbi nemzetközi óráskongressz-
 szus adatai szerint a világon a legtöbb órát Svájcban gyártják, évenként 20 mil-
 lió darabot 250 millió frank értékben, az Egyesült Államok évi produkciója 16 mil-
 lió darab 82 millió dollár értékben s Né-
 metország 15 millió darabot gyárt 45 és félmillió márká értékben. Franciaország-
 ban az óragyártás hanyatlott a háboru óta, Japánban emelkedett.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

INGYEN

Adunk július 1-től, július 15-ig Minden vevőknek egy értékes kézimunkát,

ki bármít vásárol 100 leien felül. Igyekezzen mindenki kihasználni e ritka alkalmat

a volt **GOBELIN** most

Rottmann & Nagy

kézimunka, rövidáru, harisnya és csipke áruházában Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 11a. Placsintár testvérek mellett

SPORT

Pénteken kezdődik a Haggibbor kupaverseny

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Holnapután, pénteken kezdetét veszi a Haggibbor kupaverseny, amelyre a NAC és az NSE versenyzői érkeznek Kolozsvárra. A két nagyvárosi tennisz-gárda a Haggibbor tenniszjátékosaival küzd meg az értékes kupáért, amelynek a védője a NAC. A versenyek elé szakkörökben általános érdeklődéssel néznek.

A 300 méteres gyorsúszás új világrekordja. A vasárnapi reimsi uszóversenyen a francia Taris 3 p. 27.6 mp-re javította Arne Bory 3 p. 33.5 mp-es világrekordját.

A finnek nyerték meg a tornászvilágbajnokságot. A párizsi tornászvilágbajnokságot a finn Savonein nyerte el 185 ponttal. Pelle, az olimpiai magyar világbajnok a nagy versenyben a hetedik helyre szorult le. Meglepetés, hogy a csehek Hudec és Gajdos révén a második és harmadik helyet elhódították.

Az átszervezett bécsi Hakoah lengyel országos turnéja a legnagyobb sikerjében folyik. Legutóbbi meccsét Tarnoban játszotta a kitűnő zsidó csapat, ahol a tarnoviaiak 4:0 arányban győztek le.

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 11504—1931.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Primăria Municipiului Cluj, publică concurs pentru pavarea cu bolovani de rău a scurgerilor de apă în străzile Vulcan și Mărzescu a cartierului între străzile Cal. Feleacului și A. Mureșan. Valoarea totală a lucrărilor 143.000 Lei.

Ofertanții în plic separat vor depune o garanție de 5% a devizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

La licitație vor putea lua parte antreprenorii cari dovedesc că au brevet industrial.

Caetul de sarcini, devizul, seria prețurilor se pot vedea zilnic în biroul Serviciului tehnic între orele 11—13 a. m. unde se pot primi toate deslușirile necesare.

Licitația se va ține la Primăria Municipiului Cluj sala de ședințe unde se vor înainta ofertele în plic închis și sigilat Comisiunii de licitații, în ziua de August 1931 ora 11. a. m.

Cluj, la 10 Iulie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj

Nr. 11503—1931.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Primăria Municipiului Cluj publică concurs pentru pavarea cu bolovani de rău a scurgerilor de apă în străzile Gruia, Coroian, Nic. Cristea, Macavei, Lucaci din jurul Cetăției din Cluj. Valoarea lucrărilor 130.000 Lei. Ofertanții în plic separat vor depune o garanție de 5% a devizului în numerar sau efecte de Stat.

La licitația vor putea lua parte antreprenorii cari dovedesc că au brevet industrial.

Caetul de sarcini, devizul, seria și analiza prețurilor se pot vedea zilnic în biroul Serviciului tehnic între orele 11—13 a. m. unde se pot primi toate deslușirile necesare.

Licitația se va ține la Primăria Municipiului Cluj sala de ședințe, unde se vor înainta ofertele în plic închis și sigilat Comisiunii de licitații în ziua de 20 August 1931 ora 11 a. m.

Cluj, la 10 Iulie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

KÖZGAZDASÁG

Lezajlott a községi kocsmárosok kolozsvári kongresszusa

A jövő héten delegáció utazik fel Bukarestbe, hogy megakadályozzák a falusi kocsmajogok árverését

Cluj-Kolozsvár, július 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A vidéki kocsmajogok elárverezésének kérdésében július 14-ére, keddre összehívott kongresszus nagy érdeklődés közepette ült össze Kolozsváron. A kongresszuson hét megye képviselőjében 45 delegátus jelent meg, akik előtt Szirmai Károly, a vendéglőiparosok szindikátusának főtitkára részletes beszámolót tartott. A főtitkár elmondta a szesz törvény sérelmes paragrafusainak történetét és hangsúlyozta, hogy a 179. paragrafus, amelynek alapján a kocsmajogok elárverezését kéri a pénzügyminisztérium, határozottan előírja, hogy a régi jogokhoz nem szabad hozzányulni. Annak ellenére, hogy már több község és revíziós bizottság ilyen irányú, elvi jelentőségi döntést hozott, a pénzügyminisztérium előbb márciusban, majd júliusban elrendelte az árverések megtartá-

sát. Mindkét alkalommal a szindikátus delegációjának sikerült halasztást nyernie és legutóbb Bratescu pénzügyi alminiszter augusztus elsejéig halasztotta el az árverések kitűzését. Ugyanakkor ígéretet tett arra, hogy ez idő alatt olyirányú határozatot fog hozni, mely egyszersmindkorra rendezze ezt a kérdést.

A kongresszus Szirmai Károly érdekes beszámolója után memorandum megszerkesztését határozta el, amelyet a jövő hét folyamán egy népes delegáció visz majd fel Bukarestbe. Ez a delegáció mindent meg fog tenni annak érdekében, hogy az árverések kiírásától megóvja az erdélyi kocsmárosokat. A kongresszus végül táviratot küldött a kormánynak, amelyben a kocsmárosok sérelmeinek a törvény rendelkezései értelmében történő orvoslását kéri.

Kereskedelmi és Iparkamara Cluj.

Nr. 1719—1931.

Hirdetmény

Közhirre tesszük, hogy 1931 augusztus hó 15-én, szombaton d. e. 11 órakor az Iparkamara (Calea Marechal Foch No. 51.) nagygyűlési termében nyilvános árlejtést tartunk 10 évre szóló bérletére, melyen csakis zárt és lepecsételt ajánlatokkal lehet részt venni.

Árlejtési és bérleti feltételek, valamint az ajánlati és szerződés minták a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkáranál 200 lej ellenében hétköznapokon a hivatalos órák alatt átvethetők.

Cluj, 1931. június 13.

Iparkamara elnöki tanácsa

TOZSDE

Kolozsvár, július 14. Márka 39.98, holland forint 68, dollár 168.50, font sterling 817%, francia frank 6.62, líra 8.85, cseh korona 4.99%, pengő 29.40, dinár 3, schilling 23.70, svájci frank 32.70, zloty 19 1/2.

Bukarest, július 14. Francia frank 6.58, fontsterling 816%, dollár 167.90, belga frank 23.45, líra 8.80, svájci frank 32.60, cseh korona 4.98, osztrák shilling 23.65, márka 39.90, pengő 29.32, holland forint 67.65.

Színház—Művészet

Visszajönnek egy estére Salamonék

Két zsfolt ház viharos kacagása arra indította Salamon Bélát, hogy lemondva aradi vendéglátókat, csütörtök este meg egy bucsuelőadásra visszajöjjön Kolozsvárra.

Ezt az előadást Salamonék leszállított helyárrakkal tartják meg, mert azt akar-

ják, hogy a mai nehéz időkben a legszegényebb ember is hozzájusson az életet elviselehető tevé, derűs nevetéshez.

Tehát: csütörtök este a Magyar Színházban Salamonék bucsufellépése, leszállított nyári helyárrakkal!

tesének bucsufellépése, leszállított nyári helyárrakkal.

Péntek: Gróf Monte Christo.
Szombat: Gróf Monte Christo.

CORSO-MOZGÓ műsora

Szerdán 5, 7, 9 órakor: Crack Generalis, a szerencse fia.

Csütörtökön 5, 7, 9 órakor: Crack generalis, a szerencse fia.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Szerda, július 15

Bukarest. 20.40: Rádiózenekar. Lust, Delibes, Strauss, Kálmán művei. — 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Szalózenekar. — 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Sportesemények. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Novellák. 5.25: Zenekari hangv. 6.45: Utazás Abessziniába. 7.15: Hangv. (Zongora, brácsa, hegedű). 8: Filharmónikus hangv. Utána löversenyeredmények, majd Magyar Imre és cigányzenekara.

10.30: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd grammofonhangverseny.

Bécs. 19.40: Zongorahangv. 21.15: Zenekari hangv.

Berlin. 20: A budapesti filharmónikus hangv. közvetítése.

Langenberg. 20: Katonazene.

Lipce. 23.30: Táncczene.

Varsó. 20.15: Kamarazene. 22.30: Könynyü és tánczene.

Poznan. 21.30: Tenorének.

Milánó. 20.45: Két rövid operett.

Róma. 21: Verdi: A végzet hatalma c. operája.

Prága. 19.20: Tamburicahangv.

Pozsony. 17.15: Grammfón.

Kassa. 17: Rádiózenekar. 19.20: Grammfón.

Osló. 22.05: Dalok.

Toulouse. 20: Vigoperarészletek. — 21: Énekkar.

Csütörtök, július 16

Bukarest. 20.45: Cselló. 21.15: Zongorahangv. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Férfikvartett. 12.05: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek.

4: A tanyavilág társadalmi megszerzése. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek.

5: Szabadságharcokorabeli magyar nóták. Cigányzenekisérettel. Felolvasás. 6.30: Hangv. 7.45: Nyáry Andor novellái. — 8.15: Grammfónhangv. 9: Kolozsvári est. Közreműködik dr. Mátyásné Lévy Ilonka (ének), Pollermann Aranka (hegedű), Zsembery Elvira (zongora) és Török Erzsé (szavalt). Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 20.30: Mendelssohn és Brahmsdalok. 21.05: Vonósnégyes.

Berlin. 19.30: Dalok és operettrészletek.

Breslau. 21.30: Szórakoztató zene.

Lipce. 19.30: Balettzene.

Stuttgart. 22.50: Táncczene.

Varsó. 20.15: Szórakoztató zene, baritonénekekkel.

Kattowic. 23: Könynyü és tánczene.

Milánó. 20.45: Mascagni: Icos című operája.

Róma. 21: Szimfónikus hangverseny.

Prága. 21: Csellóhangverseny.

Pozsony. 21: Népszerű est.

Kassa. 19.05: Hegedűhangv.

Osló. 22.05: Balalajkazene.

Apróhirdetések

Schwartz Ignácné kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regale Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárás Szappan uca felől. Oleső árak!

Gyermekkoszt. bicikli, nyugdíjat legelőcsobban: a Cor-o Bazarban vásárolhat. Árjegyzék kívánatra ingyen. Gyermekkoszt. 425 letről kezdve.

Több évi külföldi tapasztalattal, külföldi utra kísérőnek ajánlok. Némétül beszélek. Leveleket „Medica” jellegre a kiadóba kérek.

Előrajolás, csipkebevarrás, montírozás, fehérművarrás, kézi- és géphímzés, goblenvarrás legszebben és legelőcsobban Fisch Böske kézimunka szalonjában, Malom u. 16.

Izr. Frauleint, ki románul és németül tud, két gyermek mellé keres Grünfeld Béla terménykereskedő, Érmihályfalva.

200.000 lejfel rendelkező banktisztviselő rentabilis vállalatnál megfelelő elhelyezkedést keres. Ajánlatokat „Agilis” jellegre a kiadó továbbítja.

Kiadó különbejárati üres parkettés szoba augusztus 1-re. Malom uca 28.

Kiadó azonnalra szépen butorozott, egészséges, napos, kis kertre nyíló szoba. Cim a kiadóban.

Szép szobában, fürdőszobahasználattal, intelligens leány lakást kaphat. Cim a kiadóban.

A Strada Aviator Bădescu 23. szám alatt (Petőfi uca) katonai épület mellett felvezető új uca) kiadó egészséges, napos, nyaralásra kiválóan alkalmas két szoba, egy földszinti és egy emeleti. Butorozva, vagy üresen.

HIRDETÉS AZ ÜZLETI ÉLETKÉRDÉSEK ÉS HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN